

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRINS

1° Voor de Sted. f 12.
2° Franco per post. » 14.

MIJN VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Eene stad in ons vaderland is in het begin dezer maand het tooneel geweest eener daad, welke de menschheid met afschuw vervult en ons eenige honderd jaren terugplaatst in de zogenaamde middeleeuwen of ons in den geest vervoert naar die barbaarsche landstreken, welker gruwelen het hart van den beschaafden en menschlievenden wereldbewoner van verontwaardiging tegen de onderdrukkers en van medelijden voor de slagtoffers doen opspringen. Wij hebben ons tot nog toe onthouden van de mededeeling van dit feit, omdat wij wilden wachten tot het zoodanig geconstateerd was, dat de zekerheid van hetgeen allen het bewijs haer wezenlijkheid aanbragt; want het is ongelukkig. Te Leyden, provincie Zuid-Holland, eener der yperste gewesten van het beschaafd Nederland, is eene vrouw, die des nachts op straat gevonden werd, doch geene andere wan- daad pleegde, dan dat zij verlaten bevonden werd, door de nachtwacht achter het heu- worpen; daar acht dagen en acht nachten aan haar lot overgelaten, aan honger, dorst en wonden. Het duurde eenen wreeden en langzamen dood stervende, zonder dat het iemand in den zin is gekomen, naar haar om te zien. Acht dagen en acht nachten! Afgrijpselijk maar waar! Want toen men de grendels van haren kerker opende, om andere slagtoffers in hare plaats te brengen, leede zij nog. Zij werd nog levend vervoerd, maar te laat! In het gasthuis aan- gekomen, kwam de dood een einde aan haar leven en haren wanhoop maken.

Teregt heeft de publieke opinie zich ontroerd getoond over zulke eene afgrijpselijkheid; er kunnen geene woorden genoeg gevonden worden, om het afschuwelijke van zoo eene daad te schetsen. Wat moet er worden van een land waar zulke dingen mogelijk zijn? Wel zoekt men de schuld te werpen op de nachtwacht, die deze ongelukkige opgesloten heeft, zonder van die daad verslag te doen, of aan de politie dienaren, die, naar men zegt, bevel hadden om elken morgen te onderzoeken of er zich personen in de gevangenis bevonden. Maar wij vragen het; zal de maatschappij aan nachtwachts en policiedienaars rekenschap gaan vragen over een op zoo eene wreedaardige wijze ten prooi gegeven menschenleven? Heeft men zich niet geschaamd; toen men de schuld dezer gruwdaad aan nachtwachts of policiedienaars gaf, zonder zich verder te bekommeren om de schuld op de heeren of zich zelven op

eene andere wijze vrij te stellen. Heeft men dan een naam op de overrechten en sta- perigheid der natie gerand, dat zij het voor goede munt zou aannemen, dat een harer leden zoo maar aan eenen wreeden dood zal prijs gegeven worden en er dan niets anders te doen is, dan de schuld aan nachtwachts of policiedienaars te geven? Hebben deze de hant gegeven bevelen overtreden, zijn zij voor- zeker hoogst schuldig en kunnen zij zelfs als de naaste oorzaak van den dood dier ongeluk- kige beschouwd worden; maar rust dan geene verdere morele, ja zelfs wezenlijke verant- woordelijkheid op hen, wier bevelen zij nakwa- men.

Heeft de publieke opinie het nog niet om te onderzoeken, welke die bevelen waren, en of de bevelhebbers het recht hadden zulke be- velen te geven? En indien dit zoo is, zijn zij dan niet aansprakelijk voor de gevolgen hunner onwettige of onbillijke bevelen? Zoo niet, moet blijf dan de vrijheid, maar de veiligheid der ingezetenen? Welke waarborg bestaat er voor de bevolking, wanneer hare vrijheid, haar leven zelfs aan de willekeur wordt prijs gegeven van nachtwachts en poli- ciedienaars? Welke zekerheid levert de betrek- king en maar al te dikwijls het moreel van zulke individuen op?

Het allereerst gaan wij de grondwet open, daar lezen wij art. 106:

Behalve het geval, dat iemand op heeter daad wordt betrapt, mag niemand in hechtenis worden genomen dan op een bevel van den regter, inhoudende de redenen der gedane aanhouding, en welk bevel onmiddellijk na de aanhouding moet betekend worden aan dengeen tegen wien hetzelfde is gericht.

Waar is, vragen wij, aan het geringste dezer grondwettige bepaling voldaan? Waarop is de ongelukkige op heeter daad betrapt? Waar is het bevel van den regter? Waar de betekening bij of na de aanhouding?

De ongelukkige vrouw was, zou men kunnen zeggen, des nachts op straat verlaten gevonden, en was dus op heeter daad op *landlooperij* of *landlooperij* betrapt. Dit moege een schijn van reden zijn; doch beteekent wezenlijk niets. Het is nog niet bewezen dat iemand, dien men des nachts verlaten op straat vindt, in staat van *landlooperij* is; zulks moege eene reden zijn, om zoodanig persoon aan te hou- den, en in de poliekekamer of dergelijke in voorloopige bewaring te stellen; maar niet om

hem achter de grendels te werpen en opgesloten te zetten.

Is hij, die aan eene nachtwacht wille- keurige bevoegdheid tot arrestatie geeft, voor niets aansprakelijk?

Ten anderen strijdt het niet met alle denk- beeld van wet, billijkheid en gezond verstand, dat aan eene nachtwacht de bevoegdheid gegeven worde, niet alleen tot het aanhouden van per- sonen, waartegen wij niets hebben, maar ook nog tot het willekeurig achter de grendels sluiten van de personen, welke zij arresteert? Is er dan geene hogere magt, aan welke dusdanige aangehouden personen moeten overgeleverd wor- den, en die beslissen moet over hetgeen met dezelve gehandeld moet worden?

Is dan hij, of zijn dan zij, die aan eene nachtwacht de sleutels van den kerker in handen geven, om daarin op te sluiten wien zij zal mogen goedvinden, niet aansprakelijk voor het gebruik of misbruik dat zoodanig subaltern be- amte van de hem in strijd met alles verleende bevoegdheid maakt?

Maar, zegt men nog, de nachtwacht heeft verzuimd des morgens rapport van de door haar gedane arrestatie te doen, of de policiedienaars hebben verzuimd de gevangenen na te gaan. Dit aangenomen, zijn dan degenen, aan wie de nachtwacht rapport moest uitbrengen niet verantwoordelijk voor het verzuim van de nachtwacht? Moeten zij niet zorgen, dat te rapporten inkomen? Is het hoofd der policiedienaars niet aansprakelijk voor het verzuim zijner subalternen, of kan hij, na zijne bevelen gegeven te hebben, gerust, onverantwoordelijk en onaansprakelijk insluimeren?

Het is wel gemakkelijk de schuld van zulke daden op subalternen te werpen, maar het is het gemakkelijk niet, in het oog der natie, door zulk eene uitvlugt, de schuld van zich af te werpen.

Wij zouden nog meer hierbij kunnen voegen, maar het bovenstaande zal genoeg zijn, om de noodzakelijkheid te bewijzen, dat dit voorval niet met een *besert* afloope; of dat men althans een paar subalterne beamten daarvoor *besert* late. De publieke opinie zal zich daaraan niet laten bevredigen, en de regering dus zich niet van de daardoor ontvangen *besert* overen.

Wat ons in dit alles verwondt, is dat de regering zich nog niet gewaarsigd heeft, aan de publieke opinie de minste geruststelling te doen geworden. De eenige reden, welke ons hiervan kunnen voorstellen is de ge-
23

dat wanneer men eenen schakel van den keten beweegt, de geheele keten in beweging komt. Of is het wellicht gevoel van schaamte, daar men toch wel weet, dat indien de achteloosheid en onverschilligheid niet algemeen onder de hogere ambtenaren heerschten en meer en meer veld woenen, de subalternen van hunne zijde ook meer ijver aan den dag zouden leggen; want het is maar al te waar, wat het dagblad *Overijssel* daaromtrent zeide in, deszels nummer van zaterdag 21 maart:

„ De laauwheid, de onverschilligheid, de vadzigheid, die er heerscht in de hooge Staatsbetrekkingen omtrent het naleven der verordeningen en het handhaven der wetten, spreidt zich van daar als eene verdoovende zwoelte uit over de gansche natie, en maakt de ondergeschikte ambtenaren slap in 't waarnemen hunner bedieningen, en lost zich in de burgers op in loome onverschilligheid omtrent hunne staatkundige belangen en de handhaving hunner regten.,,

ITALIE.

ROME. Op den tweeden zondag van de Vaste heeft de H. Vader in de Sixtinsche kapel de pontificale mis bijgewoond, welke gezongen werd door mgr. Pichi, aartsbisschop van Eliopolis. Na het evangelie heeft de E. P. Antonius-Maria de Rignano, procurator-generaal der Minnebroeders van de Observantie, eene welsprekende leerrede in het latijn gehouden. De vergadering bestond, als naar gewoonte, uit het H. Collegie, de aartsbisschoppen en bisschoppen, assistenten van den troon, de prelaatschap en den roomschen senaat. De grootvorst Constantijn van Rusland was, in eene afzonderlijke tribune, met de personen van zijn gevolg, bij de plegtigheid tegenwoordig.

Daags te voren had in de Kerk van den H. Carolus of *Catnari* de lijkdienst voor den overleden kardinaal Mangelli plaats. Het stoffelijk overschot van den eerbiedwaardigen prelaat werd daarna vervoerd naar de grafkapel van zijn geslacht, te Santa-Maria-della-Vittoria.

DUITSCHLAND.

Men schrijft van de *Köln. Zeit.*, 12 maart, aan de *Köln. Zeit.*

Ik heb uit eene goede bron vernomen, dat in Gallicie honderd zesig eigendommen, allen min of meer uitgestrekt, welke eigenaren, hunne nabestaanden en bedienenden op de eene of andere wijze verdwenen zijn, thans door den fiscus beheerd worden. Ziehier echter eene nog gewigtigere daadzak, welke ik u echter met omzigtigheid mededeel, wijl ik voor de geheele waarheid derzelve geen voldoende waarborgen heb. Het gouvernement erkent, dat de noodzakelijkheid om de leenheerlijke regten, die op de boeren van Gallicie nog drukken, af te schaffen, meer en meer dringend wordt. Indien deze hervorming tot stand komt, zal zij moeten uitgestrekt worden op al de provincien van het keizerrijk waar die lasten nog bestaan. Het is klaarblykelijk, dat deze maatregelen het gouvernement in talloze moeilijkheden zullen wikkelen.

De russische generaal Panioutin die de expeditie tegen Krakau aangevoerd heeft, heeft de versierselen der orde van den witten Arend ontvangen met een eigenhandigen brief van den Keizer, tot belooning van zijn gedrag in die expeditie.

Men verzekert dat de ex-dictator Ty-sowski, die te Krakau, gedurende den opstand het bevel voerde, ontsnapt is, en langs Breslau naar Frankrijk is vertrokken. Deze tijding verdient echter nog nadere bevestiging.

Keizer Nicolaas heeft de volgende ukase uitgevaardigd:

„ Het gevolg van het door kwaadwillige lieden aan den dag gelegde ontwerp, zoo wel in de vrije stad Krakau als op enkele punten van Gallicie, om de vestigingsmagt omver te werpen, hebben wij vermeend de noodige maatregelen te moeten nemen om de rust in de aangrenzende gewesten te handhaven; wij bevelen diensvolgens dat het koninkrijk Polen, alsmede de gewesten Volhynie en Podolie in staat van beleg zullen gesteld worden en bebragt onder het gezag van den opperbevelhebber van het koninkrijk Polen, de veldmaarschalk prins van Warschau, graaf Paskewitsch Eriwanski, (get.) Nicolaas.

Blijkens eene correspondentie aan de *Augsb. Zeit.* genigt, zonden de drie beschermende mogendheden besloten hebben dat de kosten der militaire bezetting van Krakau ten laste der republiek zullen komen.

Een ander duitsch dagblad zegt te weten dat Rusland, Pruisen en Oostenrijk beurtelings Krakau gedurende drie achtereenvolgende jaren bezetten zullen. Die plaats zou aldus aan het regeeringsstelsel van de versterkte plaatsen van den Duitschen Bond onderworpen zijn.

Het schijnt dat Pruisen aan Oostenrijk en Rusland de uitlevering heeft aangeboden der Polen, welke in Silezie gevangen zijn. Zij heeft de beide mogendheden nitgenoodigd om commissarissen naar Kosel te zenden, ten einde de nationaliteit te constateren der in die sterkte opgeslotene gevangenen.

MUNCHEN 17 maart. De Eerste Kamer heeft heden vier uren besteed aan het onderzoek van een voorstel van den prins van Wrede, strekkende om den minister van binnenlandsche zaken in staat van beschuldiging te stellen, ter zake van het contraseing van het koninklijk besluit van 11 november 1845 rakende den graanhandel. De heer von Wrede heeft eindelijk met toestemming der Kamer zijn voorstel ingetrokken.

— De hertog van Nassau heeft den 14 te Wiesbaden, de eerste zitting geopend der Stenden, die onlangs voor zeven jaren gekozen zijn. Hij heeft aangekondigd dat de buitengewone ondersteuning, verleend ten gevolge van den mislukten oogst van het afgelopen jaar, gevonden zullen worden op het overschot der ontvangsten over 1845, en niet zullen verhinderen, dat de belastingen in 1846 eene vermindering zullen ondergaan.

BRESLAU 11 maart. In de afgelopen week heeft alhier een voorval plaats gehad, hetwelk zoo wel de protestanten als de catholijken met verontwaardiging vervuld heeft. De aartsbisschop is op eene wandeling, op de vernederende wijze beleedigd geworden door vier leerlingen der universiteit. Deze ellendingen hebben den prelaat gedurende een half uur op de hielen gevolgd, nu eens de beleedigendste gesprekken houdende over de Kerk en de geestelijkheid, dan weder uitroepende: Leve Ronge! Toen dit voorval is bekend geworden, heeft de rector der universiteit zich bij den aartsbisschop begeben, om hem zijn diep leedwezen over zulk een walgend gedrag uit te drukken. Een groot aantal catholijken heeft een adres aan den prelaat geseekend, dat hem overmorgen zal aangeboden worden.

— Dr. Zindorfer had in de *Francof. Zeit.*, een blad, dat altijd voor lasteringen van dien aard openstaat, een artikel doen plaatsen, waarin hij zich beklagde, te Coblenz, op aanhitsing der *Jesuiten*, beleedigd en mishandeld te zijn geweest. De regtbank van correctionele politie dier stad, heeft ambshalve het onderzoek dezer zaak op zich genomen; en daar Zindorfer geen gebod heeft willen maken van het vrijgeleide, welke hem gezonden was, om de debatten te komen bijwonen, is de regtbank van Coblenz den 10 maart in eene openbare zitting overgegaan tot de verificatie der daadzaken ten laste der personen, welke de aanklager had aangewezen. De benprijde verklaringen der getuigen de valsheid der door hem voorgedrukte daadzaken bewezen hebbende, werden al de door den Dr. aangeklaagde personen van de beschuldiging ontheven, onder het gezicht der groote menigte, die de audientiezaal opvalde. De procureur des konings zelf kon zich niet onthouden hem te doen uitkomen als een man, wiens hebberlijkheid van tegental hem alle vertrouwen moest doen ontzeggen en aan de algemeene verachting prijs geven.

— De protestantsche onverdraagzaamheid hervat hare knippen in Saksen. Men herinnert zich de vreemdsoortige vordering van de stedelijke regering van Annaberg, die de catholijke kapel wilde doen sluiten omdat daarin twee altaren toegewijd waren aan de H. H. Ignatius van Loyola en Franciscus Xaverius. Thans heeft zij die aanvraag onder eenen anderen vorm herhaald, door van het gouvernement nagtiging te vragen tot vernietiging van den verkoop van den grond, waarop die kapel gebouwd is, ofschoon die bouw van jaren herwaarts dagteekent en de grond, uit de penningen der catholijken aangekocht, hun wettig eigendom geworden is. De directeur der krete, waartoe Annaberg behoort, heeft het verzoek aan de stedelijke regering teruggezonden, met deze korte, maar bondige kantteekening: „De zaken zullen op dit thans betaanden voet blijven.

— De rongeansche pastoor, Nitchke, van Mangdenburg, deelt in het lot zijner ambigenooten in de secta. Als loontrekking dienaar in de dienst der gemeente gekomen, voor een jaar, en niet beantwoord hebbende aan de verwachting of de vorderingen zijner ambtgenooten onderhoorigen, is hem reeds voorshands zijne betrekking opgezegd. De ijverigen warden achtervolgd als het toevlugtsoord dier ongelukkige apostaten, die op het voorbeeld van den Silezischen ex-kapellan Bachhorn, zoo ver komen dat zij het geestelijk gewaad inwisselen tegen de rok met gelen kraag van de subalterne beambten bij de spoorwegen.

IRLAND.

De dagbladen van Dublin van den 14 maart melden dat het gouvernement, zooveel mogelijk het onmiddellijk gebruik van het turksch koreu, de rijst en de boekweit willende bevorderen, een bevel heeft uitgevaardigd dat voor die levensmiddelen in het vervolg slechts een schaalregt (*nominal duty*) zal voldaan worden van een shilling per *quarter*. Dit bevel heeft reeds den 13 een begin van uitvoering gekregen.

— Men noemt in Ierland *clearance system*, het stelsel van de eigenaren, die op eene onmenscheijke wijze de uitgehongerde boeren, die hunne huur of pacht niet kunnen voldoen, uit hunne armzalige hutten verdrijven. Het *Roscommon Journal*, een blad, dat in hetzelfde graafschap wordt uitgegeven, alwaar de bill van bedwang door de plaatselijke autoriteiten zelve gevraagd is geworden, behelst daaromtrent de navolgende bedroevende bijzonderheden.

„ Om den ellendigen toestand van ons land te verergeren, zien wij dagelijks gansche huisgezinnen, honderden van ongelukkigen van de gronden verjaagd, welke zij bebouwen. Niet later dan gisteren (vrijdag) heeft eene enkele dame 447 ongelukkige boeren verjaagd en hunne hutten gelijkgroonds laten afbreken.

„ Een arm man, wiens gezin door de koorts was aangelast, heeft als eene genade gevraagd, dat men de muren zijner hut niet zou omverwerpen, opdat hij daar nog eene schuilplaats zou vinden, maar te vergeefs. Eene vrouw, die in de diepste armoede verkeerde, een kind aan de borst hebbende, vond zelfs den tijd niet, om te ontvlugten, men maakte zoo veel haast met het afbreken, dat op het oogenblik toen zij naar buiten vloed, een balk nederviel en haar kind in hare armen doodde. Indien wij onderrigt zijn, hebben de dame, waartoe zij spreken, en haar echtgenoot, sedert eenige jaren, reeds meer dan 2000 personen van hunne eigendommen verjaagd.

SPANJE.

MADRID 16 maart. Het cabinet is zamengesteld en de *Gaceta* zal morgen de namen der nietwe ministers bekend maken.

De generaal Narvaez, hertog van Valencia, voorzitter van den raad, minister van oorlog, en *ad interim* van buitenlandsche zaken.

De heer d'Egana minister van justitie. Deze was een der voornaamste redacteuren van den *Cornio Nacional* onder het regentschap van Maria Christina.

De heer Burgos, minister van binnenlandsche zaken. Hij bekleedde dezelfde post onder genoemd regentschap.

De heer Orlandi, minister van financiën.

De generaal Rosuela, minister van marine.

FRANKRIJK.

PARIS 21 maart. Men leest in de *Esprit public*. „ Eene telegraphische depeche, gienzen uit Madrid ontvallen, meldt de bepaalde aanstelling van een ministerie onder voorzitterschap van den generaal Narvaez. Deze lijke, voor welke bevestiging hij instaan, wordt in de tegenwoordige omstandigheden als zoo gewigtig beschouwd, dat het gouvernement niet gevonden heeft dezelve in den *Messenger* mede te deelen.

— Er zijn buitengewone depeches van onze ambassadeur te Wenen bij het ministerie van buitenlandsche zaken aangekomen.

— Wij vermelden dat het grootste getal der Polen die heden vertrokken hadden, om zich aan het toneel van den opstand te begeben, op hunne reis door Pruisen en Oostenrijk aangehouden zijn. Deze zijn men bij hen geene papieren gevonden, welke welke reden verwaar tegen hen opleverden, zij niet wegens complot in staat van beschuldiging gesteld, maar slechts voorloopig in hechtenis gehouden.

— Uit Algérie wordt gemeld dat de generaal

Comon eene schitterende zegepraal op Abd el Kader behaald heeft. Behalve twee vijandige opperhoofden die gesneuveld en twee anderen, die gekwetst zijn, hebben de franschen 260 gevelde en getoomde paarden, 2500 stuks vee en 1000 kameelen buit gemaakt.

— Mgr. Dupuch, laatstelijk bisschop van Algiers, heeft eenen brief door den druk openbaar gemaakt, welken hij aan den Paus geschreven heeft. Hij geeft daarin verslag van den erbarmelijken toestand, waarin hij het bisdom, bij zijne komst gevonden heeft en den meer voordeeligen staat, waarin hij het bij zijn vertrek, na zijn ontslag genomen te hebben, achterlaat. De prelaat laat zich uit over de onvrede, onvrede en onvrede zijner geldelijke middelen, met de uitgaven waartoe hij genoopt is geworden door het verlangen, om zijn bisdom in eenen geregelden toestand te brengen, onder welken zwaren last hij bezweken is. Het schijnt dat het gouvernement geneegen is de sporen van een drukkend verleden uitte wischen; welk verleden echter geheel ten voordeele van het bisdom is, wijl de voornaamste uitgaven van den prelaat gestrekt hebben om onnuttige instellingen of te rigten, welke hij aan zijnen opvolger nalat.

Reeds was het episcopaat, op voorstel van den aartsbisschop van Bordeaux, overig bezig, om Mgr. Dupuch te hulp gekomen. Eene inschrijving, waaraan de H. Vader voor 11,000 fr. deel heeft genomen, is opgesteld, om de schulden te vereffenen, welke de bisschop van Algiers gemaakt had, om aan de ingevingen zijner liefde te voldoen.

NEDERLAND.

ES. HERTOGGEN BOSCH, 24 maart.

Uithoofde van den op morgen insaakenden feestdag, wordt dit nummer op heden afgedrukt.

— M. van der Zanden, die bij vonnis van het provinciaal Gerechtshof van Noord-Brabant, van den 17 nov. 1847, tot een levenslang verblijf in de Tolbrugstraat alhier een militair, behoorende tot n°. 2 der strafdivisie, een vijftigtal duchtige ridders ontvangen heeft, omdat men bij hem eene som van 1000 guldens gevonden had, en hij, eene som van 400 guldens onverzettelijk weigerde bekend te maken, welke belangstellende vriend hem deze kleine verzachting heeft bezorgd.

— Onder den vroegen ochtend werd een zieke militair van het fort Crevecoeur in een schuitje naar de stad vervoerd. Toen men aan wal gekomen was en den lijder uit het schuitje wilde draagen, bevond men, dat de man overleden was.

— Nog eene bijdrage tot de beschaving der XIX eeuw. Wij vermelden dat de wachter in de Tolbrugstraat alhier een militair, behoorende tot n°. 2 der strafdivisie, een vijftigtal duchtige ridders ontvangen heeft, omdat men bij hem eene som van 1000 guldens gevonden had, en hij, eene som van 400 guldens onverzettelijk weigerde bekend te maken, welke belangstellende vriend hem deze kleine verzachting heeft bezorgd.

— Hoeveel misgeloof de regering ook voor de publieke opinie aan den dag mag leggen, schijnt men haar echter nog genoeg geacht, of wellicht gevreesd te hebben, om de ontvangensplaats te verhoogen en een protestant weg te schenken. Onze lezers zullen zich herinneren, dat het voorheen een katholiek was, en nu een protestant is, en dat het nu een protestant is, en nu een katholiek is. De thans benoemde ontvanger is katholiek.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn aangeschreven om te vergaderen op maandag den 30 maart aanstaande.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 23 maart.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het wetsontwerp betreffende den accijns op de suiker.

In deze zitting zijn de beraadslagingen gevoerd en ten einde gebracht over dit wetsontwerp.

Onderscheidene sprekers hebben over de voordragt het woord gevoerd, en meerendeels hunne bezwaren herhaald, welke reeds bij het algemeen verslag waren in het midden gebracht, en die betrekking hadden op het stelsel der wet. Andere leden konden in de voordragt, vooral na de laatste wijzigingen Mij van Berdsten.

Na de verdediging door Z. Exe. den minister van financiën, is het wetsontwerp aangenomen, met 44 tegen 11 stemmen.

Voor dat deze beraadslagingen werden aangevangen, zijn nog in dezelfde zitting de verslagen uitgebracht en de dagen van discussie vastgesteld over:

1. Het ontwerp tot bijdrage aan de maatschappij van veldarbeid, discussie woensdag 11 ure.
2. Het ontwerp tot verhooging van hoofdstak

IX. A. der begrooting van uitgaven over 1846, mede woensdag na afloop der discussie over eerstgemeld ontwerp.

Mengelwerk.

DE ZAAK VAN DE ABDIS VAN MINSK.

(Vervolg en slot van ons vorig nummer.)

9°. Men gebruikt in Rusland, en vooral in de van Polen losgerukte gewesten, zonder onderscheid, mannen en vrouwen tot allerlei soorten van werken, naar het goedvinden van den heer, en zooveel te meer naar den wil der handlangers van den Keizer, die volstrekte meester is over het leven en den dood zijner onderdanen. Die romaneske philanthropie, waarvan de nota ons het bestaan leert kennen, was een nieuwe stap naar de emancipatie der vrouwen, waarvan echter nog geen enkel reiziger, die Rusland doortrokken heeft, eenig spoor heeft kunnen ontdekken. Wat het paleis betreft, tot welks bouw de Zusters van den H. Basilius zijn gebruikt geworden, de nota brengt geen enkel bewijs aan tot vernietiging der aangehaalde daadzaak; zij zegt: „dat de aartsbisschop metstijds te St. Petersburg verblijft en een paleis te Wilna heeft. Hoe bewijzen die verklaringen, dat de Zusters van den H. Basilius niet gebruikt zijn geworden tot den opbouw van een paleis, dat zij het paleis Siemaszko noemden en hetwelk, in de regeringstaal, eenen anderen naam draagt? Zou de heer von Boutenoeff die te Rome verblijft, niet een paleis te Moscou kunnen laten bouwen?”

10°. Het tiende punt der nota behoeft geene wederlegging. Het is de eerste maal dat aan de wereld te lezen is gegeven, dat het gouvernement van den zjaar zacht en milddadig is. Denkt men dan, dat Europa de authentieke doornamen vergeten heeft, welke genoemd waren bij de H. Vador van den H. Vader, in 1842, en die de verantwoordiging van de christenheid gaande makende, de wrede misdaden tegen degenen, die in het midden stagen, die des noods getuigen zouden, dat zij door de folteringen van honger en dorst gekweld zijn geworden, in de hoop, dat men hun daardoor eenige bekentenissen zou afpersen. Dit gedeelte der nota schant een valgelijke schijnheerlijkheid.

11°. In het elfde punt der nota heeft men zich ook door eene woordenspelgij willen redden, door de uitdrukking van *mijnen* te doen uitkomen, in de plaats van *steengroeven*. Wij zullen vooreerst zeggen, dat de eigen benaming, die van *steengroeven*, al de verhalen is gebezigt geworden, zelfs in het tweede artikel van *Univers*, ook bezigt men in het poolsch het woord *kapalnia*, om zonder onderscheid de exploitatie aan te duiden der mijnen en de uitgraving der steenen voor opbouw en zelfs der klei-aarde. Daarenboven vinden wij in het authentiek verhaal, geleend door moeder Mieczyslawka, p. 42, „Men liet ons steenen breken en vervoeren enz. enz.” Er is dus geene sprake geweest van mijnwerken maar van steenen en van klei-aarde. Nu dagen wij het gouvernement dit, om te bewijzen, dat er in de nabijheid van Polotzk geene steengroeven en lagen klei aaf te haalvezig zijn.

12°. Het was in de laatste tijden onmogelijk, om het officieel getal der monnikken en nonnen van den H. Basilius in Rusland en Polen opte geven, uithoofde der onbegrijpelijke hindernissen, welke het russisch gouvernement aan het opneemen van novioen in den weg legde. Men is dikwijls verplicht geweest, slechts de helft van het personeel op de lijsten te plaatsen, en wanneer men soms huisonderzoek of eene rutteling te gemoet zag, zond men de religieuzen, die het getal te boven gingen, naar andere kloosters.

13° en 14°. Deze twee punten der nota zijn volkomen valsch. Er zijn personen, die moeder Mieczyslawka als overste der Zusters van den H. Basilius gekend hebben en nog kennen. Dr. Korbat, te Lyon, is door moeder Makrena ten doop gehouden. Hij heeft haar erkend, met haar geproken en zich met haar over de herinneringen uit zijne kindsche jaren onderhouden; deze daadzaak te loochenen staat gelijk met eene loochening van het klooster van Minsk en van de stad zelve. Doch, daar wij ontwaren, dat de nota zich bijzonder op woordenspelgij toelegt, zullen wij nog doen opmerken, dat op de officieele lijsten slechts de kloosternaam van moeder Mieczyslawka gebracht is, en dat het gouvernement die uitvlugt heeft te baat

genomen, om de waarheid te loochenen. Wat de ontvanging van moeder Makrena betreft, welke de nota ducht te ontkennen, het beste bewijs daarvan is hierin te leggen, dat zij in ons midden is geweest, thans te Rome is en door al hare oude bekenden is gezien en erkend.

15° en 16°. Tot eenig antwoord op deze twee punten der nota, verzoeken wij onze lezers en het publiek, dat belattig in deze zaak stelt, de officieele stukken te doortreuen, welke gehecht zijn aan de allocutie van onzen H. Vader den Paus in 1842. Zij zullen daarin aantreffen een verslag van de martelie van vier abten der orde van den H. Basilius. Wat aangaat de door de nota betwiste names, en waarop de russische diplomatie zoo zegvierend steunt, wij zullen slechts opmerken, dat men alleen gebruik heeft gemaakt van drukfouten, zoo als zoodikwijls begaan worden door de fransche drukpers, wanneer het poolsche namen geldt. Op die wijs heeft men gedrukt Bernaski in plaats van Biezynski; Zilinski voor Zielinski; Zelenica voor Zylewicz; Zanceki voor Zarzecki. Is het niet eene ellendige zaak, de waarheid van daadzaken te bestrijden door het weglaten eener letter of door feilen onder te drukken, begaan? Welnu, indien men ons bewijzen wil, dat de martelie der vier abten Biezynski, Zielinski, Zylewicz en Zarzecki eene onwaarheid is, men zende ze levend of verzezen naar Rome, en dan zullen wij de ons toegeworpen logenstraffing aannemen.

17°. Dit punt wordt opgehelderd door het antwoord op 12° gegeven:

Na zoo kort mogelijk de nota van het russisch gouvernement beantwoord te hebben, blijft ons nog over, eene dwaling te herstellen, waarin de heer von Boutenoeff vervallen is. Volgens zijne nota, die beweerd wordt, uit authentieke bronnen geput te zijn, schijnt het dat het gouvernement ook onderdrukt is geworden, dat moeder Mieczyslawka er zich op toelegde om rijke liefdegiften aan de medelijdende personen af te persen. Dit is laster: moeder Mieczyslawka heeft nimmer van iemand eenige almoes gevraagd, en altijd de milddadigheid, welk haar aangeboden werd, van de hand gewezen. Wij beroepen ons daaromtrent op de Hoogw. Bisschoppen der kerspellen, welke zij doorreis heeft om zich naar Rome te begeven. Te Lyon, eene stad om hare milddadigheid beroemd, hebben aanzienlijke ingezetenen den geestelijken, die moeder Mieczyslawka vergezeld, aangeboden om eene intekening te openen ten voordeele dier heldhaftige martelares; maar, na de abdis hierover onderhouden te hebben, weigerde de geestelijken dit aanbod, zeggende dat het bloed der poolische martelaren niet te koop was. Eindelijk toen men moeder Mieczyslawka smeekte, om ten minste eenige honderden franken aan te nemen, ter bestrijding der reiskosten, deelde zij oogenblikkelijk te Lyon 600 franken aan almoezen uit en stelde het overige, bestaande uit 100 franken, aan den geestelijken ter hand, voor de kosten der reis. Moeder Makrena streeft niet naar aardse schatten, hetgeen voorzeker wel verwondering zal baren aan het russisch gouvernement, dat, zoo als ligt te begrijpen valt, weinig denkbeeld heeft van belangloosheid.

Ten slotte, welke kan de gedachte van het russisch gouvernement geweest zijn, bij het uitvaardigen dezer leugenachtige nota? Zou het zich ten doel stellen, om zich in de oogen van den H. Vader vrij te pleiten van al de daadzaken, die aan hetzelfde ten laste worden gelegd, en Z. H. diets te maken, dat kwaadwilligheid alleen valsche geruchten verspreid heeft over de onophoudelijke vervolgingen, welke het roomsch catholiek geloof in Rusland te verduren heeft? — Neen, dit veronderstellen wij niet. Het russisch gouvernement zou de onbeschaamdheid zoover niet durven drijven. Maar wellicht heeft het ter goeder trouw getracht de bijzondere daadzaak der martelie van moeder Makrena Mieczyslawka en hare gezellinnen te wederleggen, door afdoende bewijzen tegen dit afzonderlijk feit in te brengen? Neen, want het heeft niets bewezen. Het heeft zich aan drukfeilen geboeid, of vergenoegd met alles te loochenen, door den lof der keizerlijke goedertierenheid te bezigen, en eindelijk heeft het getracht eene martelares te lasteren, wier wonden, bloed en getrouwheid aan het geloof de edelmoedigste deelneming in alle christelijke herten heeft opgewekt.

Welke is dan de bedoeling van het gouvernement geweest? Hoe heeft het niet gevreesd zich zelf ten te verlagen door eene nota, welke even zeer op ongerijmdheid als sluwheid steunt? Het heeft blootelijk eenigen twijfel over de zaak willen verspreiden en de openbare meening aan het

